

ARIETTA

cançons i danses amb instruments

M. Dolors Bonal

Arietta 1

Cançons i danses amb instruments

Il·lustració i disseny portada: Fina Rifà

1a edició: maig 2004

© **M. Dolors Bonal**

© **Drets d'edició: DINSIC Publicacions Musicals, S.L.**
Santa Anna, 10 Entl. 3a - 08002 Barcelona

Maquetació: Dinsic Gràfic

Imprès: Càlamo - Produccions Editorials
Via Augusta, 2 bis - Barcelona
tel. 93 238 81 76

Dipòsit legal: B-24.602-2004
ISMN: M-69210-228-1

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresa la reprografia i el tractament informàtic, així com també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Distribueix: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.
Santa Anna, 10, Entl. 3a - 08002 Barcelona
Telf. 93-318.06.05 - Fax 93-412.05.01
e-mail: dinsic@dinsic.com
www.dinsic.com - www.dinsic.es

“Arietta” és el nom d'un llibre de poemes de Maria Àngels Anglada, que a més de poeta era una gran aficionada a la música, i a la seva memòria dedico tota la col·lecció.

M. Dolors Bonal

Presentació

“Arietta” és una col·lecció de llibrets en la qual trobareu cançons, cànons, recitats i danses amb propostes d’acompanyaments instrumentals, experimentats durant molts anys i que poden fer els mateixos alumnes. No és cap llibre de text, només un ventall ampli de suggeriments útils, tant per a les escoles de música com per a les escoles generals de Primària i Secundària; només caldrà que l’especialista de Música o els professors de les escoles de música ajustin els temes i les dificultats a les possibilitats efectives dels seus grups, sense exigir-los més enllà de les seves possibilitats (ni que ho indiqui la partitura). No són els infants els qui s’han de sotmetre a una programació, i els professors de música hem de tenir la gosadia d’experimentar fora dels cànons establerts.

La llibertat didàctica no significa que el mestre pugui triar, entre molts, un llibre de text igual per a tots els alumnes. La llibertat didàctica, crec, es dona quan el mestre sap escollir lliurement textos adequats a la finalitat pedagògica que es proposa i no a un ordre imposat.

No hi ha activitat de la imaginació que no estigui lligada a l’experiència. Com més l’infant ha vist, escoltat, tocat i experimentat, tant més fecunda i significativa serà la seva imaginació creativa. La creativitat és una condició indispensable de l’existència i és un do que posseeixen tots els individus des de la infantesa. És un reserva d’energies que l’escola i els mestres tenim l’obligació d’aconduir i potenciar en el sentit del desenvolupament del nen.

Fer música en grup és la manera més efectiva, engrescadora, instructiva, social, democràtica, integradora i creativa que podem practicar. Aquesta activitat socialitzant comporta unes normes ètiques i estètiques a més a més de l’exercici de la memòria, fonamental en la formació de la intel·ligència, però aquesta no es pot desenvolupar si no s’alimenta la primera. “Recordar és entendre millor” diu J. M. Valverde.

Val a dir que si en la col·lecció “Arietta” el mestre té un repertori ampli on poder escollir lliurement, podeu estar segurs que la realització dels conjunts instrumentals comuniquen i provoquen a l’alumne una alegria i el gust per aprendre, actuar i descobrir. Cada classe de música hauria de ser una estona en què es produïssin “mil descobriments”, com diu Murray Schafer. Hem de tenir en compte que la música no s’ha només d’explicar, sinó que s’ha de fer i viure perquè sigui efectiva.

A la seva idea pedagògica: música, cant, paraula, ritme i moviment, Carl Orff va idear la possibilitat d’una pràctica instrumental des de les primeres edats. Amb el peculiar instrumental de què disposem, que no exigeix tècniques especials d’estudi, podem tenir els elements essencials que configuren qualsevol obra musical: els pedals, el baix i l’harmonia simple d’acords que ajuden a descobrir coneixements del llenguatge musical tot experimentant-ho activament.

Les instrumentacions que trobareu en aquesta col·lecció es basen molt en *ostinato*, els quals resolen més fàcilment la memorització a l’hora de tocar. Aquests models també poden ser complementats, transformats o simplificats pels mestres, o els mateixos alumnes, a l’hora d’improvisar.

El guió de cadascuna de les peces, només en forma indicativa, no té cap seqüenciació. Cada mestre ha de trobar la manera d’ensenyar-lo segons els nivells i les edats dels seus alumnes. Espero que us faci un bon servei i que us atreviu a fer-lo servir. No us en penedireu!

M. Dolors Bonal

No fa gaire, una persona que havia estudiat piano fa molts anys s'interessava per la manera com ensenyem música a l'Arc i el que ella anomenava "nous mètodes". Jo li explicava que comencem amb cançons populars que els nens i nenes canten, que els fem ballar, els fem escoltar i experimentar, i només molt més endavant anem introduint a poc a poc la lectura i l'escriptura. Però adonant-me de com resultava de superficial la meua explicació ràpida, li vaig dir: "És que ensenyar música és molt complicat" i ella va respondre: "Doncs jo trobo que llegir música és ben fàcil i no cal anar tan a poc a poc".

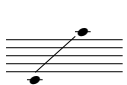

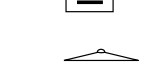
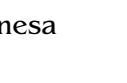

Continuo pensant que ensenyar música és difícil, molt difícil, i que l'únic camí és per mitjà de la mateixa música: fent música de debò des del començament. Però és importantíssim trobar el repertori i els mitjans adequats a cada moment. Els instruments que Carl Orff va dissenyar són un recurs molt útil des dels primers passos, i també més endavant, perquè permeten exercitar moltes de les habilitats necessàries, ajuden a la comprensió de les estructures formals, rítmiques i harmòniques, i permeten experimentar veritables vivències amb llibertat perquè no demanen un entrenament tècnic especial. Les cançons i danses catalanes han de ser el primer repertori per als nostres infants, i la publicació d'aquests arranjaments proporcionarà un bon gruix d'idees als mestres que els facin servir.

Vaig ser alumna de la M. Dolors Bonal a l'Arc i, tot i que vaig estudiar també amb diversos professors i en altres escoles, m'adono que moltes de les coses bàsiques les vaig aprendre amb ella gràcies al fet que sempre vam fer música de debò i amb el màxim rigor va acostumar-nos a ser autònoms i va encomanar-nos la seva passió.

Quan la M. Dolors diu: "No hi ha activitat de la imaginació que no estigui lligada a l'experiència. Com més l'infant ha vist, escoltat, tocat i experimentat, tant més fecunda serà la seva imaginació creativa", us asseguro que això és el que ella busca per si mateixa, perquè aquestes peces i tota la seva obra com a pedagoga de la música són fruit de la seva inquietud i curiositat per tot, absolutament tot, el que passa al món i del seu gran amor a les persones i a la música.

Mireia Hernández
Clavecínista i directora actual de l'Arc.

Explicació del signes

		Notació	Sons reals
CS	Carilló soprano		
CC	Carilló contralt		
XS	Xilòfon soprano		
MS	Metal·lòfon soprano		
XC	Xilòfon contralt		
MC	Metal·lòfon contralt		
XB	Xilòfon baix		
MB	Metal·lòfon baix		
T	Timbales		
F	Flauta		
	Triangle		
	Claus		
	Cascavells		
	Güiro		
	Pandereta		
	Pandero de mà		
	Bombo		
	Bongos		
	Caixa xinesa		
	Cymbal		
	Platerets		
	Maraques		
	Xinxines		

* Podeu trobar-ho escrit de les dues maneres.

La cirereta

Alegret i sense córrer

Veü

La ci-re - re-ta em fa can - tar quan la veig tan ver-me - lle - ta, la ci-re-

MS

MC

XS
XC

MB
XB

Anirem a caçar

Ritmat

Introducció

Veü

A - ni - rem a ca - çar a les cos - tes del Vi - lar, ma - ta - rem u - na per - diu, l'es - co -

C

X1

X2

T

parlando

A - ni - rem a ca - çar a les cos - tes del Vi - lar.

El rotlletó

Alegre

Introducció

Veü
F

C

MS

MA

X1

X2

B

10

El ba - llet del rot- lle - tó, de pun -

Joc de les pedretes

Amb placidesa

Veü

Tinc la pe-dra a-ques-ta mà, la mà dre-ta, la mà dre-ta; tinc la pe-dra a-ques-ta mà, la mà

C1

C2

M1

M2

X1

X2

T

The musical score is written for a vocal part and several instruments. The vocal line (Veü) is in G major (one sharp) and 2/4 time, with a tempo/mood marking of 'Amb placidesa'. The lyrics are 'Tinc la pe-dra a-ques-ta mà, la mà dre-ta, la mà dre-ta; tinc la pe-dra a-ques-ta mà, la mà'. The instruments include C1, C2, M1, M2, X1, X2, and T. C1 and C2 are in G major and 2/4 time, with C1 having a treble clef and C2 having a bass clef. M1 and M2 are in G major and 2/4 time, with M1 having a treble clef and M2 having a bass clef. X1 and X2 are in G major and 2/4 time, with X1 having a treble clef and X2 having a bass clef. T is in G major and 2/4 time, with a bass clef and a 'T' marking at the beginning.

Plou i fa sol (pàg. 5)

Tots els acompanyaments de qualsevol instrument són *ostinato*. És important que siguin memoritzats pels alumnes per poder tocar més distesos i fins i tot poder cantar mentre toquen. S'hi podrien fer variacions de timbres.

La cirereta (pàg. 6)

Aquesta cançó té un acompanyament molt simple. Sempre *ostinato*, menys el final, en la petita coda.

Anirem a caçar (pàg. 8)

En la introducció hi ha un recitat amb el text de la cançó amb l'acompanyament dels claus o palets o canyes. **X1**, **X2** i **T** *ostinato* tota la cançó. El més delicat és el dibuix dels **C** que va a contratemps. S'acaba *diminuendo* tan llarg com es vulgui.

El rotlletó (pàg. 10)

Aquesta cançó dansa té la gràcia que les tres parts tenen la mateixa estructura: dues parts repetides amb una pregunta i una resposta. Els acompanyaments dels instruments també estan construïts, en general, de la mateixa manera i caldrà fer-ne adonar els alumnes.

En la tercera part entren tots els instruments, ja no dialoguen sinó que parlen tots alhora.

Cargol treu banya (pàg. 14)

Introducció de la caixa xinesa i triangle amb el ritme de la cançó. Tots els instruments *ostinato*, menys el penúltim compàs del **M**, que cal que tingui posada la làmina del Fa diesi. Es podria acabar de la mateixa manera que ha començat.

Joc de les pedretes (pàg. 15)

Aquesta cançó té tres parts: la primera, uns *ostinatos* dels **M**. Els **C**, seguint la forma de la melodia, amb preguntes-respostes. Segona part: la mateixa forma amb els **X**. En la tercera part entren tots els instruments excepte els **C**.

Dalt del cotxe (pàg. 18)

Diàlegs entre el **C** i el **M**. Els **X** entren decidits i forts tant en els compassos 5-6-7-8, com a la meitat del 10 i 12, per remarcar les paraules “neru, neru, neru”, i “neru, neru, nas”.

També ens hem de fixar en la percussió dels cascavells i claus a partir del “...si tu te'n vas...”, que dialoguen entre si.

L'oreneta i el pinsà (pàg. 20)

En aquesta cançó s'ha de tenir un músic molt segur en el **X**, és l'instrument principal de l'acompanyament i dona la dinàmica necessària. Seria recomanable, si es vol fer tota la cançó sencera, donar-hi variacions en les diverses estrofes perquè tingui més interès. Exemple: 1a estrofa, tots; 2a estrofa, **XB** i **MB**; 3a estrofa, **F** i percussió indeterminada; 4a estrofa, tots, etc.

Índex

Plou i fa sol (Tradicional catalana / Cançoners J. Amades / Ed. Selecta / Barcelona, 1951)	5
La cirereta (Tradicional catalana / Cançoners J. Amades / Infants. J. Crivillé. Ed. Clivis / Barcelona, 1981)	6
Anirem a caçar (Tradicional catalana / Cantarella. J. Amades / Ed. Selecta / Barcelona, 1951)	8
El rotlletó (Tradicional catalana / L'Esquix 4 / Ed. Dinsic / Barcelona, 2001)	10
Cargol treu banya (Tradicional catalana / "Violet Sant Pere". M. Busqué / Ed. Abadia de Montserrat, 1977)	14
Joc de les pedretes (Text i melodia de J. Llongueres / Ed. Boileau / Barcelona)	15
Dalt del cotxe (Tradicional catalana / "Violet Sant Pere" / Ed. Abadia de Montserrat, 1977)	18
L'oreneta i el pinsà (Tradicional catalana / Crestomatia de J. Maideu / Ed. Eumo / Vic, 1992)	20